

**Арча районы Советы
КАРАРЫ**

« 15 » октябрь 2025 ел

№ 11

**Арча муниципаль районында муниципаль
вазыйфаларны даими нигездә биләүче затларны
иминләштерү тәртибе һәм шартлары турындагы
нигезләмәне раслау хакында**

2009 елның 12 февралендәге “Муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, Татарстан Республикасында жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында” 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 2 статьясындагы 1 пунктының 8 пунктчасы нигезендә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2025 елның 4 мартындагы “Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын даими нигездә биләүче затларны иминләштерү тәртибе һәм шартлары турындагы нигезләмәне раслау хакында” 133 номерлы карарына таянып, Арча район Советы карар **кабул итте:**

1. Арча муниципаль районы муниципаль вазыйфаларын биләүче затларны даими нигездә иминләштерү тәртибе һәм шартлары турында кушымтада бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырып, халыкка житкерергә: <http://arsk.tatarstan.ru>.

3. Әлеге карар 2026 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Арча муниципаль район башлыгы урынбасары Р. Д. Мөхәмәдияровка йөкләргә.

Арча муниципаль районы башлыгы,
Арча район Советы рәисе

А.Г.Хисаметдинов

**Арча муниципаль районы муниципаль вазыйфаларын
даими нигездә биләүче затларны иминләштерү
тәртибе һәм шартлары турында нигезләмә**

I Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә 2009 елның 12 февралендәге “Муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, Татарстан Республикасында жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында” 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законның 2 статьясындагы 1 пунктының 8 пунктчасы нигезендә әзерләнде һәм һәм Арча муниципаль районы муниципаль вазыйфаларын даими нигездә биләүче затларны иминләштерү тәртибен һәм шартларын билгели (алга таба - муниципаль вазыйфалар).

1.2. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның гомере һәм сәламәтлеге муниципаль вазыйфаны биләүнең барлык чоры дәвамында иминләштерелергә тиеш.

1.3. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган иминият очраклары килеп чыкса, муниципаль вазыйфаны биләү туктатылганнан соң бер ел дәвамында иминият түләвен алу хокукы саклана, әгәр муниципаль вазыйфаны биләүче затның үлеми яки инвалидлыгы муниципаль вазыйфаны биләү чорында булган гариплек, имгәнү яки авыру нәтижәсендә килеп чыккан булса.

1.4. Иминиятләштерүчене сайлау Арча муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

1.5. Иминиятләштерүчеләр булып Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының жирле үзидарә органнары (алга таба – иминиятләштерүчеләр) тора, аларның вәкаләтләрен дәүләт Вазыйфаларын биләүче затлар башкара.

1.6. Муниципаль вазыйфаны биләүче затлар иминиятләштерелгән затлар була.

II. Иминият килешүе

2.1. Иминиятләштерү шартнамәсе иминиятләштерелгән зат файдасына (файда алучыны) иминиятләштерүче белән иминиятче арасында иминият яклавы

белән бер календарь елга Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә тәүлегенә 24 сәгать дәвамында төзелә

2.2. Мәжбүри тәртиптә иминиятләштерүче буларак иминләштерелгән затның үзе белән теркәлгән никахта вафат булган көнгә торучы ире яисә хатыны, иминләштерелгән затның ата-анасы (тәрбиягә алуучылар), иминләштерелгән затның бабасы һәм әбисе - ата-анасы булмаган очракта, әгәр алар аны кимендә өч ел тәрбияләсәләр яки матди яктан карасалар, иминләштерелгән затның үги әтисе һәм үги әнисе - әгәр алар аны кимендә биш ел тәрбияләсәләр яки матди яктан карасалар, иминләштерелгән затның 18 яшькә житкән яки аннан өлкәнрәк балалары, әгәр алар 18 яшькә кадәр инвалид булсалар, шулай ук барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге мәгариф оешмаларында укуны тәмамлаганчы, әмма алар 23 яшькә житкәнчә белем алуучылар, иминләштерелгән зат тәрбиясендәге затлар иминиятләштерү килешүендә файда күрүчеләр буларак аталырга тиеш. Файда алуучылар иминият килешүендә дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар тарафыннан бирелә торган мәгълүмат нигезендә иминиятләштерүче тарафыннан билгеләнгән тәртиптә күрсәтелә. Иминият килешүендә файда алуучылар күрсәтелмәгән очракта, иминиятләштерелгән затның варислары граждан законнарында билгеләнгән тәртиптә файда алуучылар дип таныла.

2.3. Муниципаль вазыйфаны биләүче затның муниципаль вазыйфаны биләвен туктату төзелгән иминият килешүенә гамәлдә булу срогы тәмамланганчы муниципаль вазыйфаны биләүче затка карата муниципаль вазыйфаны биләү туктатылган көннән аның гамәлдә булуын туктатуга китерә. Муниципаль вазыйфаны биләүче затка карата иминият килешүе вакытыннан алда туктатылган очракта, күрсәтелгән нигез буенча иминиятче муниципаль вазыйфаны биләүче затны иминиятләштерүгә бәйле рәвештә түләнгән иминият премиясен муниципаль вазыйфаны биләүче затка карата иминият килешүенә калган гамәлдә булу вакытына пропорциональ өлешендә иминиятләштерүчегә әлеге Нигезләмәнең VII бүлектә билгеләнгән тәртиптә кире кайтара.

III. Иминият очраklары

3.1. Иминият очраklары булып торалар:

1) иминиятләштерелгән затның муниципаль вазыйфаны биләү чорында, шулай ук муниципаль вазыйфаны биләү туктатылганнан соң бер ел эчендә муниципаль вазыйфаны биләү чорында алган гариплек, имгәнү яисә авыру нәтижәсендә вафат булуы;

2) иминиятләштерелгән затка муниципаль вазыйфаны биләгән чорда, шулай ук муниципаль вазыйфаны биләгән чорда алган гариплек, имгәнү яисә авыру аркасында муниципаль вазыйфаны биләү туктатылганнан соң бер ел эчендә инвалидлык билгеләү;

3) муниципаль вазыйфаны биләгән чорда иминиятләштерелгән затның имгәнүе;

4) иминиятләштерелгән затның медицина бәяләмәсе нигезендә сәламәтлеге торышы буенча муниципаль вазыйфаны биләүне туктату өчен нигез булган һәм инвалидлык билгеләүгә бәйле булмаган авыру алуы.

IV. Иминият суммалары һәм иминият премияләре күләмнәре

4.1. Иминләштерелгән затларга түләнгән торган иминият суммаларының күләмнәре, биләгән муниципаль вазыйфа буенча 1,2 коэффициентын кулланып, айлык акчалата түләүдән чыгып билгеләнә (алга таба – акчалата түләү).

4.2. Иминият суммасын исәпләгәндә биләгән муниципаль вазыйфа буенча иминият очрагы башланган көнгә, аның артуын (индексациясен) исәпкә алып, билгеләнгән акчалата түләү исәпкә алына.

4.3. Иминият очраклары килеп чыкканда иминият суммалары түбәндәге күләмнәрдә түләнгән:

1) иминиятләштерелгән зат муниципаль вазыйфаны биләү чорында вафат булган очракта, шулай ук дәүләт вазыйфасын биләү чорында алган гариплек, имгәнү яисә авыру аркасында муниципаль вазыйфаны биләү туктатылганнан соң бер ел эчендә - 26,25 акчалата бүләкләү. Күрсәтелгән иминият суммасы файда алучыларга тигез өлешләрдә түләнгән;

2) иминиятләштерелгән затка муниципаль вазыйфаны биләү чорында, шулай ук муниципаль вазыйфаны биләү чорында алган гариплек, имгәнү яисә авыру аркасында муниципаль вазыйфаны биләү туктатылганнан соң бер ел дәвамында инвалидлык билгеләнгән очракта:

I группа инвалидка – 17,5 акчалата бүләкләү;

II группа инвалидка – 12,25 акчалата бүләкләү;

III группа инвалидка – 10,5 акчалата бүләкләү;

3) иминиятләштерелгән зат муниципаль вазыйфаны биләгән чорда алган очракта:

авыр гариплек яки жәрәхәтләр - жиде акчалата бүләкләү,

жиңелчә имгәнү - 1,75 акчалата бүләкләү.

Имгәнүләргә һәм жәрәхәтләргә тиешле иминият суммасы түләнгән торган авыр яисә жиңел жәрәхәтләргә кергән 1998 елның 28 мартындагы “Россия Федерациясе Эчке эшләр органнарының, дәүләт янгынга каршы хезмәтенең хәрби хезмәткәрләренең, хәрби жыеннарга чакырылган гражданның, рядовой һәм житәкчелек составы затларының, жинаять-башкарма системасы учреждениеләре һәм органнары хезмәткәрләренең, Россия Федерациясе Милли гвардиясе гаскәрләре хезмәткәрләренең, Россия Федерациясен мәжбүри башкару органнары хезмәткәрләренең гомерен һәм сәламәтлеген мәжбүри дәүләт иминләштерүе турында” 52-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнгән авыр яисә жиңел жәрәхәтләргә кагылышлы имгәнүләр исемлегендә гамәлгә ашырыла;

4) иминиятләштерелгән зат муниципаль вазыйфаны биләүне туктату өчен нигез булган авыру алган очракта - 8,75 акчалата бүләкләү.

4.4. Әгәр Федераль медик-социаль экспертиза учреждениесендә яңадан тикшерү уздырганда иминиятләштерелгән затка муниципаль вазыйфаны биләү чорында йә муниципаль вазыйфаны биләү туктатылганнан соң бер ел узганчы инвалидлык төркеме арттырылса, иминият суммасы күләме яңа билгеләнгән инвалидлык төркеме буенча тиешле акчалата бүләкләүләр саны белән элекке инвалидлык төркеме буенча тиешле акчалата бүләкләүләр саны арасындагы аерманы тәшкил итә торган суммага арта

4.5. Әгәр иминиятләштерелгән затка иминият очрагы белән бәйле рәвештә иминият суммасы түлөнгән булса, әмма иминият очрагы башланган көннән алып бер ел эчендә һәм аның белән турыдан-туры бәйле рәвештә сәламәтлеге начарланган яки үлгән булса, элек түлөнгән иминият суммасыннан (иминият суммаларыннан) чигереп, өстәмә иминият түләүләре башкарыла..

4.6. Һәр иминиятләштерелгән зат өчен түләнә торган иминият премиясе күләме иминият килешүе белән билгеләнә һәм иминләштерелгән затның акчалата түләвенә иминият килешүен төзү вакытына билгеләнгән 8,75 процентыннан артыграк була алмый.

V. Иминиятләштерүче иминият суммасын түләүдән азат итү нигезләре

5.1. Иминиятләштерүче иминият суммасын түләүдән азат ителә, әгәр иминият очрагы:

1) иминиятләштерелгән зат тарафыннан суд тарафыннан билгеләнгән тәртиптә ижтимагый куркыныч дип танылган гамәл кылу нәтижәсендә килеп чыккан;

Иминиятләштерелгән затның алкоголь, наркотик яисә токсик исерүе белән суд тарафыннан билгеләнгән турыдан-туры сәбәп бәйләнешендә тора;

3) иминләштерелгән затның үз сәламәтлегенә белә торып зыян салуы яисә үз-үзенә кул салуы нәтижәсе булып тора.

5.2. Иминиятләштерелгән затның үлеме суд тарафыннан дәлилленгән үз-үзенә кул салуга кадәр житкерү нәтижәсе булган очракта, иминиятләштерүче иминият суммасын түләүдән азат ителми.

5.3. Иминият суммасын түләүдән баш тарту турындагы карар иминиятләштерүче тарафыннан кабул ителә һәм иминләштерелгән затка (файда алучыга) һәм иминиятләштерүчегә әлегә баш тартуның сәбәпләрен мәжбүри дәлилләп нигезләп язма рәвештә иминият суммасын түләүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән срокта хәбәр ителә.

VI. Иминият суммаларын түләү тәртибе һәм шартлары

6.1. Иминият түләүләрен гамәлгә ашыру иминиятләштерүче тарафыннан иминиятләштерелгән затның (файда алучының) гаризасы һәм иминиятләштерүче тарафыннан тапшырылган иминият очрагы башлануын раслаучы документлар нигезендә башкарыла.

6.2. Иминият түләвен гамәлгә ашыру турында карар кабул итү өчен кирәкле документлар исемлеге, аларны бирү һәм карау тәртибе иминият шартнамәсендә билгеләнә.

6.3. Иминият суммаларын түләү иминләштерелгән затларга иминият шартнамәләренең башка төрләре буенча тиешле суммаларга бәйсез рәвештә башкарыла.

6.4. Иминият суммалары иминләштерүче тарафыннан иминләштерелгән затларга (файда күрүчеләргә) тиешле суммаларны суммарда иминият шартнамәсендә билгеләнгән ысул белән күчерү юлы белән түләнә.

6.5. Иминият суммаларын түләү иминиятче тарафыннан күрсәтелгән түләү турында карар кабул итү өчен кирәкле документлар алынган көннән алып 10 көн эчендә башкарыла.

VII. Иминиятләштерелүче белән иминиятченең үзара исәп-хисап тәртибе

7.1. Әгәр иминият килешүе гамәлдә булу срогы барышында иминиятләштерелгән затларның акчалата түләүләре күләме, шулай ук аларның саны үзгәрсә, күрсәтелгән хәлләргә бәйле рәвештә алынмаган яисә артык алынган иминият кертемнәре суммалары өстәмә түләнергә яисә кире кайтарылырга тиеш. Иминият шартнамәсен төзегән якларның килешүе буенча күрсәтелгән суммалар иминият шартнамәсе гамәлдә булган чираттагы чорга иминият кертемнәре күләмнәрен билгеләгәндә исәпкә алынырга мөмкин.

7.2. Иминләштерүче тарафыннан иминият кертемнәрен кертү ешлыгы иминият шартнамәсендә билгеләнә.

VIII. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затларны иминләштерү чыгымнарын финанслау

8.1. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затларны иминләштерү чыгымнары Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы бюджетының шушы максатларга каралган акчалары исәбеннән финанслана.